

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Avdelning 31

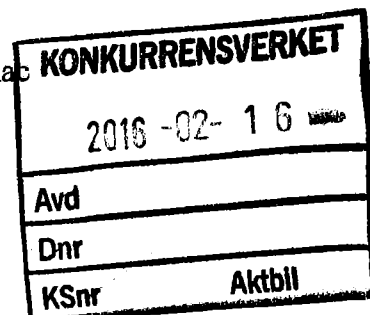
DOM
 2016-02-15
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 19501-15

SÖKANDE

Sandå Sverige AB, 556467-7119

Ombud: Advokat Maria Pedersen och jur.kand. Stephanie Konrad
 Advokatfirman Pedersen AB
 Box 3462
 103 69 Stockholm

MOTPART

1. AB Nynäshamnsbostäder, 556292-3747

Ombud: Anne-Christine Ehn
 Colligio AB
 Klara Norra Kyrkogata 26
 111 22 Stockholm

2. Ridderström & Johansson AB, 556644-8899
 Bjulevägen 23
 122 41 Enskede

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Sandå Sverige AB:s ansökan om ingripande och förordnar att AB Nynäshamnsbostädernas upphandling av ramavtal avseende målningsarbeten för service-, underhålls- och ombyggnadsarbeten samt VLU-arbeten ska rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering ska göras vid vilken anbudet från Ridderström & Johansson AB inte ska beaktas.

Dok.Id 684535

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

AB Nynäshamnsbostäder (Nynäshamnsbostäder) genomför en upphandling av ramavtal avseende målningsarbeten för service-, underhålls- och ombyggnadsarbeten samt VLU-arbeten. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Av tilldelningsbeslut daterat den 31 augusti 2015 framgår att Nynäshamnsbostäder har för avsikt att teckna ett rangordnat ramavtal med Ridderström & Johansson AB (Ridderström & Johansson), Målerimetoder i Stockholm AB (Målerimetoder) samt Sandå Sverige AB (Sandå). Av tilldelningsbeslutet framgår vidare att Ridderström & Johansson har rangordnats som nr 1 och Sandå som nr 3.

Sandå ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse på så sätt att Nynäshamnsbostäder ska göra en ny utvärdering av inkomna anbud i upphandlingen, i enlighet med de krav som uppställts i förfrågningsunderlaget, varvid anbudet från Ridderström & Johansson ska förkastas. I andra hand yrkar Sandå att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sina yrkanden anför bolaget i huvudsak följande.

Utveckling av förstahandsgrunden

Anbudsformulär

Av AFB.31 i de administrativa föreskrifterna i förfrågningsunderlaget framgår vad anbudet ska innehålla; bl.a. anges att anbudet ska lämnas i enlighet med anbudsformulär. Detta innebär att samtliga prisposter i anbudsformuläret måste vara ifyllda. Av det anbudsformulär som Ridderström & Johanssons lämnat in framgår att det på sid 2 saknas tre prisposter avseende köksytor. Ridderström & Johansson har inte heller på sid 6 i sitt anbudsformulär kryssat i avsedd ruta avseende *Bifogad referensuppdragsförteckning*. Av

Ridderström & Johanssons anbudshandlingar framgår heller inte att en sådan referensuppdragsförteckning har bifogats anbudet.

Utbildning/kompetens offererad personal

I AFB.52 i förfrågningsunderlaget har bl.a. följande krav uppställts på anbudsgivares ekonomiska och tekniska förutsättningar.

Till anbudet ska följande handlingar bifogas:

- Intyg på genomgången BAS-U utbildning eller motsvarande alternativt utdrag på anmälan till sådan.
- Intyg/Certifikat för Heta arbeten (Behörighet för heta arbeten enligt Svenska Brandförsvarsförningens krav) (se www.brandskyddsforeningen.se).

Av Ridderström & Johanssons anbud framgår inte att någon bilaga avseende intyg för BAS-U utbildning eller motsvarande har bifogats anbudet. Det framgår inte heller att någon bilaga avseende Heta arbeten har bifogats anbudet. Ridderström & Johanssons anbud borde därför rätteligen ha förkastats. Nynäshamnsbostäder har uppgett att CV och referenser avseende Ridderström & Johanssons anbud har sekretessbelagts. Mot bakgrund av att det saknas ett kryss i Ridderström & Johanssons anbudsformulär avseende bifogad referensförteckning bör det ankomma på Nynäshamnsbostäder att visa att handlingarna bifogats till anbudet.

Utveckling av andrahandsgrunden

Sammanblandning av kvalificeringskrav och utvärderingskriterier

Det annonserade förfrågningsunderlaget innehåller otydlig information och gör bl.a. inte på ett tydligt sätt skillnad mellan kvalificeringskrav och utvärderingskriterier. Detta har lett till att Sandå inte har beretts möjlighet att utforma ett tillräckligt konkurrenskraftigt anbud.

Av 12 kap. 1 § LOU framgår att en upphandlande myndighet måste ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas. Av de administrativa föreskrifterna framgår av avsnitt *AFB.53 Prövning av anbud* att Nynäshamnsbostäder kommer att anta de anbud som "lämnat ekonomiskt mest fördelaktigt pris". Att Nynäshamnsbostäder använt beskrivningen ekonomiskt mest fördelaktigt *pris* och inte ekonomiskt mest fördelaktigt *anbud* innebär att det är otydligt för anbudsgivare huruvida det är lägst pris eller ekonomiskt mest fördelaktiga anbud som används som tilldelningsgrund i upphandlingen.

Av avsnitt *AFB.53* i förfrågningsunderlaget framgår vidare att en nedjusteringsfaktor kommer att användas för respektive anbud motsvarande erhållet värde för referenser gällande arbetsledarens förmåga att genomföra entreprenaduppdrag. Avseende just arbetsledarens förmåga att genomföra entreprenaduppdrag anges i samma avsnitt att denna bedömning kommer att göras genom att referenser kommer att kontaktas och få svara på frågor angående uppdragets genomförande. Det anges vidare att erhållna svar inte får understiga betyg 2 på någon av frågorna eller understiga betyg 3 på fler än en fråga.

Med hänsyn till att erhållet värde för referenser kommer att användas som en nedjusteringsfaktor får referenstagningen antas höra till själva utvärderingsmodellen. Detta gör emellertid att det är oklart varför poängen i referenstagningen måste uppgå till ett visst antal. Det framgår inte vad som händer med anbudet om antalet poäng inte uppnås. Dessutom är de uppställda frågorna bakåtsyftande, vilket innebär att referenterna ska svara på frågorna i egenskap av referenter för det specifika uppdraget som har genomförts för dem och inte avseende hur referenten bedömer att arbetsledaren kommer att utföra det uppdrag som upphandlingen avser. Detta förfarande står bl.a. i strid med 12 kap. 1 § LOU, där det anges att samtliga utvärderingskriterier måste vara kopplade till föremålet för kontraktet i den aktuella upphandling-

en. I detta fall är dock frågorna formulerade på sådant sätt att de endast är hänförliga till de tjänster som har utförts för referenterna. Referenstagningen får därför anses hänförlig till kvalificeringsfasen och inte till utvärderingsfasen. Det är av högsta vikt att en upphandlande myndighet tydligt åtskiljer krav avseende kvalificering och kriterier avseende utvärdering (se t.ex. EU-domstolens avgöranden i mål C-31/87 Beentjes och mål C-532/06 Li-anakis). I förevarande fall har Nynäshamnsbostäder inte gjort detta.

Beräkningsmetoden i utvärderingen

Av förfrågningsunderlaget framgår inte hur Nynäshamnsbostäder har beräknat anbudsgivarnas anbudspriser. Av avsnitt AFB.53 framgår endast följande.

Totalpris utgörs av summan av ”Summa fiktiva kostnader för frekvent avropade yrkeskategorier och arbeten enligt nedan”.

Summa fiktiva kostnader räknas fram enligt följande:

Arbete	Antal
Målare (SEK/timme)	200 h
Lärling (SEK/timme)	50 h
Material och varor 100 000:-	%
Hjälpmedel 10 000:-	%
UE 50 000:-	%

Å-priser och procentsatser anges i anbudsformulär.

Av det citerade avsnittet framgår endast att anbudet kommer att utvärderas med avseende på citerade poster. Det framgår alltså inte hur styckpriser enligt anbudsformuläret ska utvärderas. Av storleken på de redovisade totalsummorna avseende anbudspris framgår dock att någonting ytterligare än de poster som anges ovan i avsnitt AFB.53 har tagits med i beräkningarna. Nynäshamnsbostäder har alltså använt en beräkning som inte framgår av förfrågningsunderlaget. Eftersom det inte tydligt redovisas vilka prisposter

och utvärderingskriterier som ska ligga till grund för utvärderingen strider förfrågningsunderlaget mot transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Otydlig avropsmodell

Av de administrativa föreskrifterna (avsnitt AFA.21) framgår hur avrop kommer att ske. Av avsnittet framgår att Nynäshamnsbostäder kommer att tillämpa avropsmodellen rangordning avseende arbeten som uppgår till en uppskattad avropsvolym om 500 000 kr. För avrop avseende arbeten som uppgår till en uppskattad avropsvolym över 500 000 kr, men under 1 000 000 kr, kommer förnyad konkurrensutsättning att ske. För avrop avseende arbeten som uppgår till en uppskattad avropsvolym över 1 000 000 kr anges att en ny upphandling kommer att genomföras. Trots att det har uppsatts beloppsgränser föreligger en stor möjlighet för Nynäshamnsbostäder att efter fritt skön konstruera hur stort ett avrop ska uppskattas vara, beroende på hur uppdelningen av en målningsentreprenad görs från fall till fall. Det finns alltså ingenting som hindrar Nynäshamnsbostäder från att en viss gång göra ett större avrop för över 500 000 kr där flera fastighetsbestånd ska ingå och tillämpa en förnyad konkurrensutsättning och en annan gång dela upp ett fastighetsbestånd och tilldela rangordnad leverantör ett mindre avrop i taget. Den angivna avropsmodellen är därför otydlig och innebär att Nynäshamnsbostäder ges en stor möjlighet till en fri prövningsrätt beträffande om avrop ska ske utifrån fastställd rangordning eller förnyad konkurrensutsättning. Detta innebär även i praktiken att Nynäshamnsbostäder får möjlighet att styra vilken entreprenör som ska tilldelas ett specifikt kontrakt. Att denna typ av modell strider mot LOU har upprepade gånger klargjorts i praxis.

*Nynäshamnsbostäders handläggning av Sandås begäran att få ta del av
anbud avseende tidigare upphandling*

Under anbudstiden har Sandå av Nynäshamnsbostäder begärt att få ta del av inkomna anbud avseende den upphandling som föregick den nu aktuella. Nynäshamnsbostäder har dock med hänvisning till sekretess nekat Sandå tillgång till dessa allmänna handlingar. Nynäshamnsbostäders agerande är i strid med offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och har medfört att Sandå har frångått en möjlighet att utforma ett tillräckligt konkurrenskraftigt anbud.

Nynäshamnsbostäder bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU och de EU-rättsliga principerna. Sandå kan heller inte anses lida eller riskera att lida skada eftersom bolaget har tilldelats kontrakt och kan komma att avropas under ramavtalets giltighetstid.

Brister i Ridderström & Johanssons anbud

Anbudsformulär

Det är korrekt att Ridderström & Johansson inte fyllt i samtliga efterfrågade enhetspriser. Nynäshamnsbostäder har tolkat detta som att Ridderström & Johansson valt att lämna ett nollbud för dessa poster. Även om ett belastningspris skulle ha påförts för dessa enhetspriser skulle detta inte ha förändrat utfallet vid utvärderingen, eftersom priserna inte varit en del av utvärderingsmodellen. Det faktum att Ridderström & Johansson inte prissatt tre enhetspriser kommer vid en eventuell kontraktsteckning heller inte att ge bolaget någon fördel eftersom bolaget inte kan förväntas erhålla betalning för dessa typer av arbeten.

Ridderström & Johanssons anbud saknar vidare ett kryss i rutan vid punkt 5 i anbudsformuläret, men bolaget anses ändå ha lämnat ett korrekt anbud. Sidorna 6 och 7 i anbudsformuläret utgör endast en checklista för anbudsgivare för att säkerställa att samtliga efterfrågade dokument och uppgifter bifogats anbudet. Det faktum att det finns en krysslista vid varje efterfrågad uppgift innebär alltså inte att rutorna måste vara ifyllda för att anbudet ska anses giltigt.

Utbildning/kompetens offererad personal

Ridderström & Johansson har bifogat material så att Nynäshamnsbostäder kunnat säkerställa att ställda krav på offererad organisation och personal uppfylls. Ridderström & Johanssons anbud uppfyller alltså ställda kvalificeringskrav, varför grund för uteslutning saknas. I enlighet med sekretessbeslut för Ridderström & Johanssons anbud har dokumentation gällande offererad organisation inte distribuerats till Sandå. Den dokumentation som avses är CV:n och kopior på certifikat/utbildningsintyg.

Andrahandsgrunden för ansökan om överprövning

Sammanblandning mellan kvalificeringskrav och utvärderingskriterier

Av information i AFB.53 *Prövning av anbud* framgår att utvärderingen kommer att göras på en priskorg bestående av en mängd prisuppgifter samt att priskorgen även kommer att nedjusteras med en faktor avseende offererad arbetsledares referenser. Det får därför tydligt anses framgå att tilldelningsgrund inte är lägsta pris eftersom det vid utvärdering av lägsta pris endast finns en priskorg.

För att kunna ha åsikter om en leverantörs kapacitet måste man ha tidigare erfarenhet av leverantören. De efterfrågade referensprojekten avser motsvarande typ av arbete som aktuell upphandling. Referensfrågorna får därför

anses vara kopplade till föremålet för kontraktet helt i enlighet med lagstiftningen. I kvalificeringsskedet har ingen värdering av referenser utförts, utan här har endast konstaterats att respektive anbudsgivare har tidigare erfarenhet av efterfrågad typ av arbete. Det har alltså inte gjorts någon sammanblandning av kvalificeringskrav och utvärderingskriterier.

Beräkningsmetoden i utvärderingen

Nynäshamnsbostäder har inte använt en annan beräkning än den som framgår av AFB.53. Det innebär att anbudsgivarnas priser för målare och lärling har beräknats utifrån 200 respektive 50 timmar. Utöver detta har material, hjälpmedel och underentreprenörer ingått i priskorgen. Dessa har beräknats inklusive anbudsgivarens angivna procentpåslag för material, hjälpmedel och underentreprenörer enligt anbudsformulär i respektive anbud. Inga andra priser har använts i priskorgen, eftersom det inte angetts i beskrivningen av priskorgen. Nynäshamnsbostäder har av misstag inte räknat med de i anbudsformuläret angivna enhetspriserna. Kontroll har dock gjorts i efterhand och enligt resultatet av denna skulle en komplettering med summering av angivna enhetspriser inte ha inverkat på rangordningen i utvärderingen. För Sandå har det alltså inte haft någon betydelse att enhetspriser inte utvärderats.

Otydlig avropsmodell

Sandå har vid ett flertal överprövningar åberopat att en kombinerad avropsmodell inte är förenlig med lagstiftningen. Det framgår dock av LOU att en sådan avropsmodell kan användas. Det finns ingen möjlighet för Nynäshamnsbostäder att manipulera avropsmodellen.

*Nynäshamnsbostäders handläggning av Sandås begäran att få ta del av
anbud avseende tidigare upphandling*

Nynäshamnsbostäder har under den pågående upphandlingsprocessen sekretessbelagt dokument i tidigare upphandling för att inte någon anbudsgivare ska få konkurrensfördelar. Även om något sekretessbeslut inte har delgetts Sandå har bolaget fått information om att sekretess föreligger och om möjligheten att överklaga beslutet. Sandå kan inte anses ha lidit skada till följd av att bolaget inte har fått ta del av tidigare anbud.

Ridderström & Johansson, som beretts tillfälle att yttra sig i målet, anför bl.a. följande. Det saknas skäl för uteslutning av bolagets anbud eftersom samtliga skall-krav är uppfyllda.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning

Sandå har i första hand yrkat att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse på så sätt att Ridderström & Johanssons anbud ska förkastas. Sandå har till stöd för sitt förstahandsyrkande anfört att Ridderström & Johanssons anbud inte uppfyller samtliga obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget. I andra hand har Sandå yrkat att upphandlingen ska göras om. Sandå har till stöd för sitt andrahandsyrkande anfört att förfrågningsunderlaget har brustit i transparens på ett sådant sätt att det inte varit möjligt att utforma ett konkurrenskraftigt anbud. Sandå har härutöver haft invändningar mot att bolaget inte har fått ta del av anbudshandlingar i en av Nynäshamnsbostäder tidigare genomförd upphandling.

Förvaltningsrätten har för det fall det finns skäl för ingripande enligt LOU att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas, oavsett hur leverantörens yrkande har utformats (jfr RÅ 2005 ref. 47 samt HFD 2012 ref. 2). En förutsättning för att endast den mindre ingripande åtgärden rättelse ska kunna väljas är att de fel som förekommit inte påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede (jfr Kammarrätten i Stockholms beslut den 13 september 2013 i mål nr 4385-13). Förvaltningsrätten prövar därför inledningsvis de brister som åberopats som hänför sig till det konkurrensuppsökande skedet i upphandlingen och därefter de brister som åberopats som hänför sig till kvalificeringsfasen, dvs. frågan om Ridderström & Johanssons anbud uppfyller samtliga skall-krav.

Fråga om brister i det konkurrensuppsökande skedet

I AFB.53 i de administrativa föreskrifterna i förfrågningsunderlaget har angetts att Nynäshamnsbostäder kommer att anta det anbud som lämnat "ekonomiskt mest fördelaktigt pris". Vidare har i samma punkt angetts att det vid

beräkning av vilket/vilka anbud som antas används en nedjusteringsfaktor för respektive anbudsgivares anbud motsvarande erhållet värde för referenser angående arbetsledarens förmåga. För att bedöma arbetsledarens förmåga att genomföra uppdraget framgår vidare att referenser kommer att kontaktas och få svara på frågor angående uppdragets genomförande. Vidare har det i förfrågningsunderlaget angetts vilka frågor som referenspersonerna kommer att få svara på. I förfrågningsunderlaget har angetts att erhållna svar inte får understiga betyg 2 på någon av frågorna eller understiga betyg 3 på fler än en fråga. I ansnittet anges bl.a. följande.

Referenser kommer att kontaktas och få svara på frågor angående uppdragets genomförande; förmåga att kunna utföra uppdrag snabbt, förmåga att kunna utföra ändrings- och tilläggsarbeten snabbt, hålla överenskomna tider, administrativa rutiner och bemötande/tillgänglighet.

Utvärderingsmall referenser:

- Hur nöjd var uppdragsgivaren med att E håller överenskomna tider?
- Hur nöjd var uppdragsgivaren med redovisningar av kostnader?
- Hur väl uppfyllde uppdragstagare kvalitetskrav enligt entreprenaden?
- Hur väl fungerade kommunikationen mellan uppdragstagare och B eller hyresgäster?

*Betyg 1 missnöjd, betyg 2 ganska nöjd, betyg 3 nöjd, betyg 4 mycket nöjd

Sandå har till stöd för sitt yrkande om att upphandlingen ska göras om gjort gällande att Nynäshamnsbostädens utformning av förfrågningsunderlaget har lett till att det varit oklart för Sandå hur anbudet skulle utvärderas.

Sandå har bl.a. hävdats att en sammanblandning har gjorts av kvalificeringskrav och utvärderingskriterier. Till stöd härför har anförts att de frågor som har ställts till referenspersoner för att utvärdera arbetsledarens förmåga att genomföra entreprenaduppdrag har varit bakåtsyftande och inte avsett arbetsledarens förmåga att utföra det aktuella uppdraget. Sandå har vidare anförts att det är oklart varför poängen i referenstagningen måste uppgå till ett visst antal och att det inte framgår vad som händer med anbudet om antalet poäng inte uppnås.

Förvaltningsrätten anser att de frågor som referenspersoner enligt förfrågningsunderlaget kommer att få svara på huvudsakligen får anses ha syftat till att bedöma hur väl den i upphandlingen aktuella tjänsten kan komma att utföras och att någon sammanblandning av kvalificerings- och utvärderingsfas därför inte skett. Även om det inte på ett tydligt sätt angetts vad som kommer att ske om ett svar från referenspersonerna understiger betyg 2 på någon av frågorna eller betyg 3 på fler än en fråga anser förvaltningsrätten inte att det framkommit att Sandå har lidit eller riskerar att lida skada till följd av denna otydlighet. Det saknas därför skäl för ingripande enligt LOU med anledning av vad bolaget har anfört i denna del.

Sandå har även gjort gällande att det inte framgått vilken grund för tilldelning som Nynäshamnsbostäder haft för avsikt att tillämpa eftersom det i förfrågningsunderlaget angetts att de anbud som lämnat "ekonomiskt mest fördelaktigt pris" kommer att antas. Förvaltningsrätten anser att det av den aktuella skrivningen inte tydligt kan sägas framgå vilken tilldelningsgrund som valts, men att det ändå utifrån andra skrivningar i förfrågningsunderlaget går att utläsa att tilldelningsgrunden är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Av förfrågningsunderlaget framgår t.ex. att referenstagning kommer att vägas in i utvärderingen. Enligt förvaltningsrätten innebär detta att tilldelningsgrunden i upphandlingen inte kan vara lägst pris. Mot bakgrund härav saknas det skäl för ingripande med anledning av vad Sandå har anfört i denna fråga.

Sandå har vidare gjort gällande att förfrågningsunderlaget inte har varit tillräckligt tydligt utformat beträffande val av beräkningsmetod samt avropsmodell. Nynäshamnsbostäder har i denna del bl.a. anfört att utvärderingen har gjorts i enlighet med beskrivningen i förfrågningsunderlaget av vilka delar som ska ingå i priskorgen, men att Nynäshamnsbostäder av misstag inte har räknat med de i anbudsformuläret angivna enhetspriserna. Nynäshamnsbostäder har vidare anfört att det vid en kontroll, som gjorts i efter-

hand, framkommit att en komplettering med summering av angivna enhetspriser inte hade haft någon inverkan på rangordningen. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund härav att Sandå inte kan anses ha lidit eller riskerat att lida skada till följd av den i upphandlingen tillämpade beräkningsmetoden. Skäl för ingripande med anledning av vad Sandå anfört i denna del föreligger därför inte.

Av AFA.21 i förfrågningsunderlaget framgår att Nynäshamnsbostäder kommer att göra avrop enligt fastställd rangordning för arbeten som inte överstiger en uppskattad uppdragsvolym om 500 000 kr. Vidare framgår att en förnyad konkurrensutsättning kommer att göras för arbeten som har en uppskattad uppdragsvolym mellan 500 000 kr och 1 000 000 kr. Enligt förvaltningsrättens mening har Nynäshamnsbostäder därmed i förfrågningsunderlaget på ett tillräckligt klart sätt angett när avrop kommer att ske enligt rangordning och när avrop kommer att ske genom förnyad konkurrensutsättning. Förvaltningsrätten anser inte att den i förfrågningsunderlaget angivna modellen ger den upphandlande myndigheten möjlighet att skönsmässigt bestämma på vilket sätt avrop ska ske från ramavtalet. Det saknas därför skäl för ingripande med anledning av vad Sandå har anfört i denna del.

Sandå har härutöver till stöd för sitt andrahandsyrkande anfört att Nynäshamnsbostäder har brustit vid sin handläggning av Sandås begäran om att få ta del av anbud avseende en tidigare upphandling. Enligt förvaltningsrättens mening har det dock inte framkommit att Nynäshamnsbostäders agerande i detta avseende står i strid med LOU. Förvaltningsrätten anser därför inte att det finns skäl för ingripande enligt LOU med anledning av vad Sandå har anfört till stöd för sitt andrahandsyrkande.

Uppfyller Ridderström & Johanssons anbud samtliga skall-krav?

Sandå har till stöd för sitt yrkande om att upphandlingen ska rättas anfört att Ridderström & Johanssons anbud inte uppfyller samtliga skall-krav. Enligt Sandå uppfyller anbudet inte krav avseende referensuppdragsförteckning samt intyg angående BAS-U. Enligt bolaget har anbudsformuläret inte heller fyllts i på ett korrekt sätt. Förvaltningsrätten gör i dessa frågor följande bedömningar.

Nynäshamnsbostäder har anfört att referensuppdragsförteckning och begärda intyg har lämnats in av Ridderström & Johansson. Det är Sandå som har bevisbördan för att anbudet från Ridderström & Johansson inte uppfyller samtliga obligatoriska krav. Förvaltningsrätten finner inte att det i målet är visat att Ridderström & Johanssons anbud inte uppfyller de aktuella kraven. Utredningen ger därför inte stöd för att Nynäshamnsbostäder har agerat felaktigt som inte uteslutit anbudet på grund av att det inte uppfyller uppställda krav avseende referensförteckning samt intyg.

I AFB.31 i förfrågningsunderlaget anges att anbudet ska lämnas i enlighet med anbudsformulär. Av punkt 5 i anbudsformuläret framgår vidare att anbudsformuläret ska vara fullständigt ifyllt. I målet har framkommit att anbudet från Ridderström & Johansson saknat vissa efterfrågade prisuppgifter. Med hänsyn till att bolaget i anbudet uttryckligen angett noll kr för vissa poster anser förvaltningsrätten att det inte är rimligt att tolka även icke ifyllda rutor som nollbud. Förvaltningsrätten anser därför att Ridderström & Johansson – i och med att priser inte angetts för alla efterfrågade poster – inte kan anses ha fyllt i anbudet i enlighet med anvisningarna i anbudsformuläret. Enligt förvaltningsrättens mening har anbudet därför inte uppfyllt de krav som uppställts och borde med anledning härav inte ha utvärderats. Förvaltningsrätten anser däremot inte att förfrågningsunderlaget kan tolkas som att det är ett obligatoriskt krav att kryssa i varje ruta i anslutning till

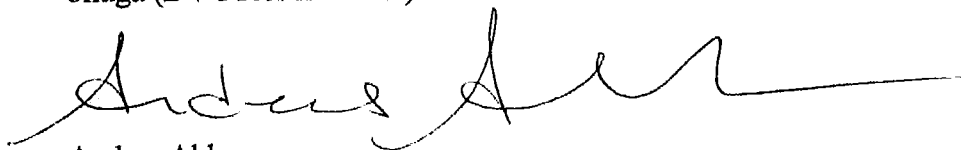
uppställda krav i anbudsformuläret. Förvaltningsrätten anser därför inte att Nynäshamnsbostäder har agerat felaktigt som inte förkastat Ridderström & Johanssons anbud på grund av att det saknats ett kryss i en av rutorna.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis inte att det framkommit skäl för ingripande med anledning av vad Sandå anfört till stöd för sitt andrahandsyrkande, dvs. att upphandlingen ska göras om. Förvaltningsrätten anser dock att det har framkommit att anbudet från Ridderström & Johansson inte uppfyller samtliga obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget och att anbudet därför rätteligen inte borde ha antagits. Att så ändå har gjorts strider mot 1 kap. 9 § LOU och Sandå får anses ha kunnat lida skada till följd härav (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 17 december 2009 i mål nr 3628-09). Enligt förvaltningsrättens mening finns det därför skäl för ingripande enligt LOU. Det är enligt förvaltningsrättens mening tillräckligt med ett ingripande i form av rättelse på så sätt att anbudet från Ridderström & Johansson inte ska beaktas vid en ny utvärdering. Ansökan ska därför bifallas i enlighet med Sandås förstahandsyrkande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Anders Ahlgren

Rådman

Carina Westin har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.